

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Pavla Molka a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobkyně: **J. Ž.**, zast. Mgr. Evou Kantoříkovou, advokátkou se sídlem Jaselská 197/14, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, Praha 2, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 26. 10. 2021, č. j. MPSV-2021/172359-921, č. j. MPSV-2021/172367-921, č. j. MPSV-2021/172181-921 a č. j. MPSV-2021/172186-921, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 10. 2022, č. j. 22 A 80/2021-63,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 31. 10. 2022, č. j. 22 A 80/2021-63, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně byla od roku 2014 pěstounkou nezletilého chlapce a jeho nezletilé sestry. V roce 2021 se v důsledku problematického chování nezletilého obrátila na orgán sociálně-právní ochrany dětí Městského úřadu Vyškov (dále jen „OSPOD“) a společně se dohodly na umístění nezletilého v Krizovém centru pro děti a dospívající v Brně (dále jen „krizové centrum“). K umístění došlo na základě vlastní žádosti nezletilého (se souhlasem žalobkyně) ode dne 9. 3. 2021. OSPOD následně podal dne 15. 3. 2021 návrh na předběžné opatření, kterým měl být nezletilý svěřen do péče krizového centra. Okresní soud ve Vyškově (dále jen „okresní soud“) návrh zamítl usnesením ze dne 15. 3. 2021, č. j. 0 Nc 8807/2021-7, podle nějž byla v dané době péče o nezletilého již aktuálně zajištěna právě přijetím do krizového centra, takže nebyla splněna zákonná podmínka pro nařízení předběžného opatření, že se nezletilý nachází v době podání návrhu ve stavu nedostatku řádné péče. Okresní soud proto doporučil situaci vyřešit podáním řádného návrhu na zrušení pěstounské péče. Vzhledem ke skutečnosti, že ani po uplynutí několika měsíců nedošlo ke zlepšení vztahů mezi žalobkyní a nezletilým, byl tento návrh podán a okresní soud mu vyhověl rozsudkem ze dne 5. 8. 2021, č. j. 0 P 83/2014-346. Jeho rozsudek nabyl právní moci dne 22. 9. 2021.

[2] Úřad práce České republiky – Krajská pobočka v Brně (dále jen „úřad práce“) během právě popsanych událostí zahájil řízení o odnětí dávky pěstounské péče – příspěvku na úhradu potřeb dítěte a také řízení o snížení dávky pěstounské péče – odměny pěstouna. Úřad práce rozhodnutím ze dne 6. 9. 2021 rozhodl o odnětí příspěvku na úhradu potřeb dítěte s odůvodněním, že nárok na dávku zanikl ke dni 8. 3. 2021 umístěním nezletilého do krizového centra, kde mu bylo poskytováno vše potřebné, a byl tak v „plném přímém zaopatření“ zařízení. Žalobkyně se proti rozhodnutí odvolala, nicméně žalovaný její odvolání zamítl rozhodnutím ze dne 26. 10. 2021, č. j. MPSV – 2021/172359-921. V pořadí druhým rozhodnutím ze dne 7. 9. 2021 úřad práce rozhodl o vzniku přeplatku na příspěvku na úhradu potřeb dítěte a uložil žalobkyni povinnost vrátit částku 20 995 Kč. I proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, které žalovaný zamítl rozhodnutím ze dne 26. 10. 2021, č. j. MPSV – 2021/172367-921. Třetím rozhodnutím ze dne 7. 9. 2021 rozhodl úřad práce o snížení odměny pěstouna z 18 000 Kč na 12 000 Kč ode dne 1. 10. 2021. Odvolání žalobkyně žalovaný zamítl rozhodnutím ze dne 26. 10. 2021, č. j. MPSV-2021/172181-921. Posledním rozhodnutím ze dne 8. 9. 2021 rozhodl úřad práce o vzniku přeplatku na odměně pěstouna a uložil žalobkyni povinnost vrátit přeplatek ve výši 13 320 Kč. Podané odvolání žalovaný zamítl rozhodnutím ze dne 26. 10. 2021, č. j. MPSV-2021/172186-921.

[3] Žalobkyně všechna rozhodnutí napadla u Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), který žalobu zamítl. Podle § 47g odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění účinném v době rozhodování žalovaného (dále jen „zákon o sociálně-právní ochraně dětí“) platilo, že příspěvek na úhradu potřeb dítěte nenáleží po dobu, po kterou je dítě v plném přímém zaopatření zařízení pro péči o děti nebo mládež nebo v péči jiné osoby na základě rozhodnutí soudu nebo jiného příslušného orgánu o svěření dítěte do péče nahrazující péči rodičů. Žalobkyně namítala, že pro posouzení odměny pěstouna, potažmo i příspěvku na úhradu potřeb dítěte je rozhodující, zda k umístění dítěte do zařízení pro péči o děti a mládež došlo na základě rozhodnutí soudu či jiného orgánu. Podle krajského soudu se však podmínka existence rozhodnutí soudu či jiného orgánu vztahuje pouze na případy svěření dítěte do péče jiné osoby, nikoliv na umístění dítěte do zařízení pro péči o děti nebo mládež.

[4] Umístění nezletilého do zařízení pro péči o děti nebo mládež bylo dle žalobkyně součástí jejího práva na poskytnutí trvalé nebo dočasné pomoci při zajištění osobní péče o svěřené dítě dle § 47a odst. 2 zákona o sociálně-právní ochraně dětí. Takový názor však krajský soud odmítl a uvedl, že zákon o sociálně-právní ochraně dětí nepočítá se situací, ve které by pěstoun mohl žádat o umístění dítěte do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. I pokud by však soud takovou možnost připustil, nemohlo by to vést k zachování nároku na dávky pěstounské péče. Relevantní je dle krajského soudu pouze to, zda byl nezletilý v „plném přímém zaopatření“ zařízení.

[5] Žalobkyně trvala na tom, že nezletilý *de facto* nebyl v „plném přímém zaopatření“ zařízení pro děti nebo mládež, jelikož náklady na jeho pobyt hradila sama prostřednictvím jí poskytovaných dávek pěstounské péče. Zkritizovala závěr správních orgánů, podle nichž nezletilý byl v „plném přímém zaopatření“ krizového centra. Vycházely ovšem pouze ze sdělení krizového centra, aniž přitom zohlednily podklady, kterými stěžovatelka dokládala finanční podporu nezletilého v době jeho pobytu v krizovém centru. Krajský soud popřel i tuto argumentační linku žalobkyně, neboť podle něj pro posouzení otázky, zda je dítě

pokračování

v „plném přímém zaopatření“ zařízení pro děti, není rozhodné, kdo hradí náklady za pobyt v něm. V některých případech počítá zákon o sociálně-právní ochraně dětí s tím, že se na úhradě pobytu dítěte v zařízení bude finančně podílet jiná osoba (§ 42 odst. 8), je-li však dítě do zařízení přijato na základě své vlastní žádosti (jako je tomu v nyní posuzovaném případě), zákon příspěvek na úhradu pobytu v zařízení nepředpokládá. Nebylo tak povinností žalobkyně náklady hradit, proto správní orgány nepochybily, když nepřihlédly k dokumentům prokazujícím opak.

[6] Další projednávanou skutečností při posuzování nároku na dávky pěstounské péče bylo nesplnění oznamovací povinnosti žalobkyně dle § 47y odst. 1 zákona o sociálně-právní ochraně dětí, kterou zákon vymezuje takto: *Příjemce dávky pěstounské péče nebo žadatel je povinen písemně ohlásit příslušné krajské pobočce Úřadu práce do osmi dnů změny ve skutečnostech rozhodných pro trvání nároku na dávku, její výši nebo výplatu.* Žalobkyně neoznámila umístění nezletilého do krizového centra, neboť se domnívala, že nejde o změnu skutečností rozhodných pro trvání nároku na odměnu pěstouna, pouze telefonicky kontaktovala úřad práce, kde si ověřila svůj postup. Žalobkyně nemohla jednat zaviněně, a nelze jí tedy přičítat odpovědnost za vyplacené dávky. Krajský soud nedal žalobkyni za pravdu, neboť dle něj byla o své povinnosti hlásit rozhodné změny řádně informována ve formulářích na žádosti o dávky pěstounské péče, kde je uvedena oznamovací povinnost. Podrobnější informace lze nalézt také v rozhodnutí o přiznání odměny pěstouna.

II. Kasační stížnost žalobkyně a vyjádření žalovaného

[7] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) napadla rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[8] Kasační stížnost je dle stěžovatelky přijatelná dle §104a s. ř. s., neboť svým významem podstatně přesahuje její vlastní zájmy, když otázka výkladu pojmu „plné přímé zaopatření“ nebyla doposud v praxi Nejvyššího správního soudu (dále taky „NSS“) řešena.

[9] Stěžovatelka se domnívá, že správní orgány, potažmo i krajský soud nesprávně posoudily otázku existence nároku na část odměny pěstouna a příspěvku na úhradu potřeb dítěte za dobu pobytu nezletilého v krizovém centru. Krajský soud se s její argumentací náležitě nevypořádal, a zasáhl tak do jejího práva na ochranu vlastnictví zaručeného v čl. 11 Listiny základních práv a svobod.

[10] V kasační stížnosti stěžovatelka krajskému soudu vytýká především nesprávné posouzení otázky, zda nezletilý byl v „plném přímém zaopatření“ krizového centra. Krajský soud vyšel ze zákonné definice pojmu obsažené v § 7 odst. 4 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře (dále jen „zákon o státní sociální podpoře“), ve vazbě na § 42a odst. 1 písm. a) zákona o sociálně-právní ochraně dětí. Na základě těchto dvou ustanovení dospěl krajský soud k závěru, že nezletilý byl v „plném přímém zaopatření“ krizového centra a jakékoliv další skutečnosti, které stěžovatelka předložila, na tomto závěru dle krajského soudu nemohly nic změnit.

[11] Stěžovatelka odmítá názor krajského soudu, že nebylo její zákonnou povinností za nezletilého cokoliv hradit. Nezletilý nebyl dítětem, které v době svého přijetí mělo nárok

na umístění do krizového centra, neboť se nejednalo o ohrožené dítě. Do krizového centra byl umístěn proto, že zařízení, která by pro řešení jeho situace byla vhodnější, nepřijímala v potřebnou dobu nové děti (v důsledku pandemické situace). Krizové centrum po stěžovatelce požadovalo úhradu nákladů za poskytování ochrany a pomoci nezletilému. Stěžovatelka proto neměla jinou možnost než požadované náklady uhradit. Tato povinnost byla několikrát potvrzena na případových konferencích pořádaných OSPOD. Ačkoliv nezletilý v krizovém centru bydlel a stravoval se tam, tyto služby nebyly hrazeny z rozpočtu krizového centra či z příspěvku rodičů, ale hradila je právě stěžovatelka. Účelem § 47g odst. 1 zákona o sociálně-právní ochraně dětí je zamezit neoprávněnému čerpání příspěvku na úhradu potřeb nezletilého v případě, že pěstoun skutečně životní náklady dítěte nehradí. Tak tomu však v nyní posuzovaném případě nebylo. Po stěžovatelce nelze spravedlivě požadovat, aby náklady na pobyt dítěte v krizovém centru či jiném obdobném zařízení hradila z vlastních prostředků.

[12] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na své vyjádření k žalobě ze dne 15. 1. 2022, kde na tvrzení stěžovatelky již reagoval, a navrhl, aby NSS kasační stížnost zamítl dle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[13] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti kterému je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatelka je zastoupena advokátkou (§ 102 a násl. s. ř. s.).

[14] NSS se dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, jinak by ji odmítl jako nepřijatelnou (§ 104a odst. 1 s. ř. s.). Při rozhodování o (ne)přijatelnosti kasační stížnosti NSS vychází z judikatorně ustálených kritérií (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, bod 52), jež pramení ze závěrů usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se dle tohoto usnesení může jednat v typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou NSS; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikatorní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.

[15] V nynějším případě NSS dospěl k závěru, že kasační stížnost je přijatelná, neboť otázka dopadů umístění dítěte do „plného přímého zaopatření“ zařízení pro péči o děti nebo mládež na dávky pěstounské péče dosud nebyla v judikatuře NSS řešena.

[16] Kasační stížnost je důvodná.

[17] NSS nejprve přistoupil k posouzení námitky nepřezkoumatelnosti. Nepřezkoumatelná jsou taková rozhodnutí, z nichž není zřejmé, jakými úvahami se soud při hodnocení skutkových a právních otázek řídil (srov. rozsudek NSS ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52). Nepřezkoumatelný je také rozsudek opřený o skutečnosti v řízení nezjišťované či zjištěné v rozporu se zákonem (rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003,

pokračování

č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS). Nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů je i takový rozsudek, jehož odůvodnění si vnitřně odporuje (rozsudek NSS ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-76). Těmito vadami však napadený rozsudek netrpí. Krajský soud dostatečně vysvětlil, z jakých důvodů dospěl ke svým závěrům, a vypořádal se s předloženou argumentací. Stěžovatelka pouze obecně konstatuje, že se s její argumentací krajský soud náležitě nevypořádal, aniž by uvedla, kde konkrétně soud pochybil.

[18] Následně se NSS zabýval námitkou nesprávného posouzení právní otázky krajským soudem. Podle § 47g odst. 1 zákona o sociálně-právní ochraně dětí platilo: *Příspěvek na úhradu potřeb dítěte nenáleží po dobu, po kterou je dítě v plném přímém zaopatření zařízení pro péči o děti nebo mládež nebo v péči jiné osoby na základě rozhodnutí soudu nebo jiného příslušného orgánu o svěření dítěte do péče nahrazující péči rodičů. Plné přímé zaopatření se posuzuje podle zákona o státní sociální podpoře.* Podle věty druhé právě citovaného ustanovení se plné přímé zaopatření posuzuje podle § 7 odst. 4, věty druhé, zákona o státní sociální podpoře: [...] *Za plné přímé zaopatření se považuje zaopatření v ústavu (zařízení) pro péči o děti nebo mládež, poskytuje-li tento ústav (zařízení) dětem stravování, ubytování a ošacení.*

[19] Citovaná ustanovení vycházejí z předpokladu, že jakmile se dítě ocitne v plném přímém zaopatření zařízení pro péči o děti nebo mládež, jsou potřeby dítěte pokryty na náklady tohoto zařízení. Takovému zařízení jsou zároveň kompenzovány jednak podle § 42g zákona o sociálně-právní ochraně dětí poskytováním státního příspěvku na pobyt a péči poskytovanou nezletilému dítěti, pokud do něj bylo umístěno na základě rozhodnutí soudu nebo na základě žádosti obecního úřadu obce s rozšířenou působností; jednak podle § 42 odst. 8 písm. i) téhož zákona příspěvkem zákonného zástupce, pokud bylo dítě umístěno na základě žádosti zákonného zástupce, který uzavřel se zařízením pro péči o děti nebo mládež příslušnou dohodu, respektive příspěvkem na úhradu pobytu a péče dle § 42b odst. 1 téhož zákona v případě umístění na základě rozhodnutí soudu nebo žádosti obecního úřadu obce s rozšířenou působností, který má povinnost hradit primárně rodič. V těchto situacích, s nimiž zákon počítá, je plně namístě, že pěstoun ztrácí nárok na dávky pěstounské péče, jichž se týká nynější řízení, neboť na místo řetězce „stát poskytuje dávky pěstounovi a pěstoun poskytuje zaopatření dítěti“ nastupuje řetězec „stát nebo zákonný zástupce poskytují příspěvek zařízení pro péči o děti nebo mládež, které poskytuje plné zaopatření dítěti“.

[20] V nynějším případě však nastala situace, se kterou zákon nepočítá. Nezletilý nebyl do zařízení pro péči o děti nebo mládež umístěn ani na základě žádosti zákonného zástupce (který by následně platil příspěvek), ani na základě žádosti obecního úřadu či rozhodnutí okresního soudu (který příslušný návrh na vydání předběžného opatření zamítl, jak bylo rekapitulováno výše), nýbrž na základě žádosti samotného nezletilého, se souhlasem stěžovatelky, přičemž celé toto nastavení vztahu bylo vzápětí potvrzeno trojicí případových konferencí, na něž stěžovatelka opakovaně upozorňovala. Již při první z nich, konané dne 29. 3. 2021, její účastníci, včetně stěžovatelky, sociální pracovnice a psychologa krizového centra, vedoucí OSPOD a dalších osob dospěli k zaprotokolované dohodě, jejíž součástí bylo, že stěžovatelka zajistí předání ošacení pro nezletilého, bude jí vyměřena platba za pobyt nezletilého v krizovém centru ve výši 2 140 Kč/ měsíc a krizovému centru předá kapesné pro nezletilého v přiměřené výši (body 7, 8 a 10 výstupů a závěrů případové konference). Následně při případové konferenci konané dne 19. 5. 2021 bylo doplněno, že stěžovatelka zajistí také úhradu cestovních výloh na dojíždění nezletilého do školy, úhradu

obědů ve škole, a potvrzeno bylo její hrazení platby za pobyt nezletilého v krizovém centru (bod 3 výstupů a závěrů případové konference). Nevznikl tedy žádný z dvojice řetězců, s nimiž zákonná úprava výslovně počítá, nýbrž z důvodů zcela atypické situace nezletilého, v kombinaci s nemožností jeho přijetí do jiného zařízení z důvodu pandemie COVID-19, byl vytvořen zákonem nepředpokládaný řetězec, kdy zařízení pro péči o děti nebo mládež poskytuje plné zaopatření dítěti, ovšem příspěvek tomuto zařízení, a navíc některé přímé platby určené pro dítě, nadále platí stěžovatelka jako jeho pěstounka.

[21] Stěžovatelka již během správního řízení předložila výpisy z účtu a zápisy z jednání případové konference, které měly prokázat, že stěžovatelka skutečně hradila potřeby nezletilého (stravu a ubytování, kapesné, jízdné, příspěvek krizovému centru), přičemž z předložených dokumentů lze zjistit, jakou částkou celkově přispívala (listina č. 25 správního spisu a její přílohy). V listině č. 29 a č. 30 správního spisu úřadu práce stěžovatelka dokládá také platby za mobilní telefon nezletilého a komunikaci s krizovým centrem ohledně potřeb ošacení, aktovky a jiných školních pomůcek. Totožné důkazy předložila stěžovatelka i u žalovaného – listina č. 35 správního spisu. Realizaci odpovídajících plateb tedy stěžovatelka dokladovala již ve správním řízení, ovšem na jí předložené doklady nevzaly správní orgány ani následně krajský soud zřetel.

[22] Vycházely totiž při své úvaze pouze z § 42a odst. 1 písm. a) zákona o sociálně-právní ochraně dětí, podle něž *zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc zabezpečuje plné přímé zaopatření dítěte v zařízení spočívající v poskytování ubytování, stravování a ošacení*. Rozhodující podle nich bylo pouze to, že nezletilý byl v „plném přímém zaopatření“, což bylo doloženo potvrzením krizového centra ze dne 11. 8. 2021. Nijak však nezohlednily, že to byla sama stěžovatelka, kdo platil příspěvek tomuto zařízení, a navíc některé přímé platby určené pro nezletilého.

[23] Správní orgány ve svém rozhodnutí uvedly, že zákon o sociálně-právní ochraně dětí neumožňuje zohlednit skutečné náklady stěžovatelky, a proto není nutné zkoumat tyto stěžovatelkou předložené dokumenty. Tento postup potvrdil také krajský soud, který v bodě 37. rozsudku uvedl, že po pěstounovi skutečně nelze obecně spravedlivě požadovat, aby z vlastních prostředků hradil náklady na pobyt dítěte v zařízení. Dodal však, že to po stěžovatelce zákonná úprava ani nevyžadovala a že pro posouzení jejího nároku nemá relevanci, pokud tak činila na základě domluvy s krizovým centrem. Spokojil se tak se závěrem správních orgánů, bez toho, že by sám zjišťoval, z jakých důvodů stěžovatelka uvedené náklady hradila, zdali měla jinou možnost, než přispívat na nezletilého z vlastních finančních zdrojů, a jak velkou část příspěvku na úhradu potřeb dítěte k tomu využila. V bodě 35. rozsudku krajský soud zdůraznil, že posuzování otázky poskytování plného přímého zaopatření dítěte zařízením je nezávislé na tom, zda zákonný zástupce či jiná pečující osoba finančně přispívá na úhradu základních potřeb nezletilého, a rozhodné naopak je, zda zařízení nezletilému poskytuje stravování, ubytování a ošacení.

[24] Takový výklad podle názoru NSS nezohledňuje, že došlo k situaci, kterou text zákona výslovně nepředpokládá, jak bylo vyloženo výše. Krom toho odporuje účelu zákonné úpravy a ve svém důsledku je materiálně hrubě nespravedlivý a odporující principům vyjádřeným v čl. 32 Listiny základních práv a svobod.

pokračování

[25] Účelem § 47g odst. 1 zákona o sociálně-právní ochraně dětí totiž zjevně je zabránit situaci, ve které by pěstoun čerpal příspěvek na úhradu potřeb dítěte, aniž by však reálně potřeby dítěte hradil, takže by si peníze nechal pro vlastní potřebu. Za této situace by pak dávka byla čerpána skutečně neoprávněně. To si lze představit v případě, že by krizové centrum či jiné obdobné zařízení hradilo potřeby nezletilého ze státního příspěvku či z jiných zdrojů, typicky příspěvku rodiče. Jestliže jsou však pravdivá tvrzení stěžovatelky, že náklady za nezletilého hradila prostřednictvím příspěvku zasílaného krizovému centru, pak nelze říci, že z hlediska účelu zákonné úpravy čerpala dávku neoprávněně.

[26] Z hlediska materiální spravedlnosti NSS konstatuje, že text § 47g odst. 1 zákona o sociálně-právní ochraně dětí skutečně klade důraz pouze na rozsah péče poskytované ústavem dítěti. Je však těžko představitelné, že by pro dávku poskytovanou státem pěstounovi byl naprosto irelevantní rozsah péče poskytovaný právě pěstounem dítěti, respektive příspěvků poskytovaných pěstounem ústavu. Stěžovatelka ve správním i soudním řízení prokazovala hrazení těchto nákladů v dobré víře, že je k tomu povinna, jak plynulo z výsledků případových konferencí, a bylo by tedy nespravedlivé, pokud by jí jejich hrazení nebylo kompenzováno právě příspěvky, jichž se týká nynější řízení.

[27] Nelze navíc přehlédnout, že uvedenými příspěvky stát naplňuje princip ochrany rodiny, rodičovství, dětí a mladistvých vyjádřený v čl. 32 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Odst. 5 téhož článku pak stanoví: *Rodiče, kteří pečují o děti, mají právo na pomoc státu.* Mají-li právo na pomoc státu rodiče, tím spíše by takové právo měli mít pěstouni, kteří pečují o děti nikoli z důvodu rodičovství, ale právě proto, aby v zájmu konkrétních dětí i celé společnosti zčásti nahradili péči rodičů, která konkrétnímu dítěti není k dispozici.

[28] Lze tak uzavřít, že po formální stránce sice byly naplněny požadavky § 47g odst. 1 zákona o sociálně-právní ochraně dětí ve vazbě na § 7 odst. 4 zákona o státní sociální podpoře. Správní orgány a krajský soud však nezohlednily, že šlo o atypickou situaci vztahů mezi stěžovatelkou, krizovým centrem a nezletilým, se kterou tato zákonná úprava výslovně nepočítá, a v důsledku toho jejich rozhodnutí odporovala účelu této zákonné úpravy a byla materiálně nespravedlivá. Pokud by zohlednily listiny, které stěžovatelka předložila, mohly správní orgány či krajský soud dospět k závěru, že materiálně uvedené znaky nebyly naplněny. Pokud by se totiž při dokazování prokázalo, že stěžovatelka příspěvek na úhradu potřeb dítěte využila na uhrazení nákladů za pobyt nezletilého v krizovém centru, pak by požadavek na vrácení příspěvku byl v rozporu s požadavkem materiální spravedlnosti.

[29] Nejvyšší správní soud proto zrušil rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Dále již bude na krajském soudu, zda dokazování listinami předloženými stěžovatelkou provede sám a rozhodne na základě nově zjištěných skutečností, nebo tak uloží žalovanému.

IV. Závěr a náklady řízení

[30] Nejvyšší správní soud z důvodů uvedených výše v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Dle § 110 odst. 4 s. ř. s. je krajský soud vázán právním názorem uvedeným v tomto rozsudku.

[31] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí, jak je stanoveno v § 110 odst. 3 s. ř. s.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. srpna 2023

JUDr. Pavel Molek
předseda senátu